

BORÅS STAD

Förskrivning av personliga hjälpmedel, ansvar och kompetens

Rutin/gäller för Äldreomsorgen,
Funktionshinderverksamheten Borås Stad

*Ur Borås Stads Styr- och
ledningssystem*

*"Verksamhetsorganisationen
fastställer också de rutiner som
krävs. Dessa ska beskriva hur
och när olika händelser ska
uträttas eller inträffa.
Det ska framgå när rutinen
senast reviderades, vem som
har utarbetat den och vem
som godkänt den"*

Dokumentet framtaget av: MAS/MAR

Fastställt av och datum:

Reviderat: 2016-11-10

För revidering ansvarar: MAS/MAR

Dokumentet gäller till och med: Tills vidare

Ansvar och kompetens vid förskrivning av personliga hjälpmedel

Hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning

Det finns ingen fastställd definition i lag eller annan författning av begreppet hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. Varje sjukvårdshuvudman (landsting/region, kommun) fastställer vilka enskilda produkter hälso- och sjukvården tillhandahåller som personliga hjälpmedel i det dagliga livet. En förteckning över personliga hjälpmedel som kan förskrivas i Västra Götaland finns i Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel under "Produktanvisningar".¹ Dessa hjälpmedel är ett lån med nyttjanderätt.

Förskrivning av personliga hjälpmedel

Processen vid förskrivning av personligt hjälpmedel för individuell vårdtagare omfattar följande delar:

- Bedömning av behov av insatser
- Utprovning, anpassning och val av lämplig produkt
- Specialanpassning - anvisa vid behov
- Instruktion, träning och information till brukaren
- Uppföljning av funktion och nytta
- Riskbedömning

Det personliga hjälpmedlet är en del av habilitering/rehabiliterings och vårdinsatsen. En behovsbedömning sker utifrån en helhetsbedömning av personens situation och gemensamma riktlinjer och lokala rutiner hos huvudmännen beaktas. Hjälpmedelsförskrivning skall planeras och genomföras i samverkan med den enskilde.

Förskrivare

Behörigheten att förskriva personliga hjälpmedel är ej reglerad i någon lag eller författning. Inom Västra Götaland regleras detta i Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel där behörigheten att förskriva olika hjälpmedel anges i respektive produktanvisning.

Inom den kommunala hälso- och sjukvården i Borås Stad är det yrkeskategorierna arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska som kan vara förskrivare av personliga hjälpmedel.

Ansvarsfördelning

Områdeschef/enhetschef/hjälpmedelsansvarig

Ansvarig person (enligt stadsdelsförvaltningens organisation) beslutar om vilka av verksamhetens arbetsterapeuter, fysioterapeuter eller sjuksköterskor som äger rätt att förskriva personliga hjälpmedel. Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel styr behörigheten på yrkesnivå för olika produktgrupper. Det förutsätts att respektive chef tillser att förskrivning sker enligt det regelverk och hjälpmedelspolicy som Borås Stad antagit och att förskrivarna har tillräcklig kompetens för de

produkter som de förskriver.

Denna utsedda person ansvarar också för att det alltid finns en aktuell lista på förskrivare och licens-idnummer hos Hjälpmedelscentralen. Stadsdelen har fullt kostnadsansvar för vad dessa förskriver.

Kostnadsansvarig för personliga hjälpmedel bör tydliggöra för förskrivarna vilken behörighet dessa har att rekvirera hjälpmedel.

Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)

MAR ansvarar för att utforma och informera om riktlinjer och rutiner som säkerställer en god och säker vård i samband med arbetsterapi, fysioterapi och förskrivning av hjälpmedel. MAR ger råd och stöd och samverkar med Hjälpmedelsförvaltningen och andra vårdgivare. MAR följer upp verksamheten genom tillsyn och avvikelsesystemet.

Förskrivare

Arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska har ett eget yrkesansvar att känna till och följa riktlinjer, lagstiftning och gällande författningar. De ansvarar för att utföra arbetsuppgifterna i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet samt följa MAS/MAR rutiner Dessutom krävs tillräcklig produktkunskap för att garantera patienterna en säker hjälpmedelsanvändning.

Kompetens

Förskrivning av hjälpmedel är en del av habiliterings-, rehabiliterings- och vårdinsats. Den skall utföras enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och med tillräcklig kompetens för att garantera vårdtagaren en god och säker vård.

Att inneha legitimation för arbetsterapeut-, fysioterapeut- eller sjuksköterskeyrket ger i sig inte en tillräcklig kompetensnivå. Efter grundutbildning krävs fortlöpande utbildning, lång praktisk erfarenhet i kombination med handledning för att bli en självständig och kompetent förskrivare av hjälpmedel.

Fortlöpande kompetensutveckling är också nödvändig med hänsyn tagen till verksamhetens krav och hjälpmedelsområdets utveckling.

Allmän kompetens:

Grundläggande förskrivarutbildning

Manuella förflyttningar med hjälpmedel: grundläggande krav är kompetens motsvarande minst 3 dagars kurs hos erkänd kursgivare.

Sjuksköterska som förskriver personliga hjälpmedel: 7,5 p högskolekurs "Förskrivning av tekniska hjälpmedel" eller motsvarande utbildning.

Exempel på specifika kompetenskrav:

Förskrivning av personlyft :utbildning motsvarande minst 3 dagars kurs hos erkänd kursgivare.

Förskrivning av rullstol: produktspecifika kurser för de aktuella fabrikaten i sortimentet

Rutiner vid nyanställning av förskrivare för hjälpmedel

Enhetschef: kartlägg förskrivarens tidigare erfarenheter och kompetensnivå. Utforma en individuell introduktionsplan. Utse en erfaren kollega som handledare. Om denna inte finns inom egna verksamheten kan samarbete ske med annan stadsdel. Introduktionen kan för en erfaren förskrivare

räcka med att man lär sig de lokala rutinerna, regelverket och hjälpmedelspolicy samt det lokala sortimentet.

För en oerfaren eller nyutexaminerad blivande förskrivare krävs mer. Omfattande introduktion med utbildning på de aktuella produktgrupperna, förskrivarutbildning samt basutbildning inom manuella förflyttningar och lyftförskrivning om det är aktuellt. Successivt kan självständigheten öka för den nye förskrivaren genom att denna förskriver under handledning. Denna handledning kan behövas under hela första året i kombination med förskrivarutbildning och skall omfatta alla delar av förskrivningsprocessen.

Styrdokument

Hälso- och sjukvårdslagen SFS 1982:763

Lag om medicintekniska produkter SFS 1993:584

Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter LVFS 2003:11

Socialstyrelsens föreskrifter om kvalitet och patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården SOSFS 2005:12

Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården SOSFS 2008:1